

คุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์และวิธีการสอนโดยการใช้สื่อวีดิทัศน์
เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝีตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน
และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ
CHARACTERISTICS OF VDO MEDIA AND TEACHING METHOD
USING VDO MEDIA TITLED SUTURE AND INCISION AND
DRAINAGE AS WANTED BY STUDENTS, INSTRUCTORS, AND
MEDIA EXPERTS

วันที่รับต้นฉบับบทความ: 21 กุมภาพันธ์ 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 13 มีนาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 24 มีนาคม 2563

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ*

Trongrit Thongmeekhaun

วิกานดา หมัดอะดัม*

Wikanda Mad-a-dam

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีเพื่อศึกษาคุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์และวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษา จำนวน 22 คน อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 5 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ใช้การสนทนากลุ่ม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 106 คน อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 5 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .71 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

1. คุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ มีดังนี้ 1) เนื้อหา “ถูกต้อง ชัดเจน กระชับ และตรงกับเอกสารคำสอน” 2) ภาพ “เทคนิคดี คมชัด ชัดเจน เสมือนจริง” และ 3) เสียง “ชัดเจน เข้าใจง่าย ดึงดูดใจ เสมือนสอนจริง” โดยคุณลักษณะด้านภาพมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา และด้านเสียง

* อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา e-Mail: trongrit2514@gmail.com

2. วิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ที่ผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อต้องการมากที่สุดคือ ใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับการสอนแบบสาธิต โดยวิธีการสอนแบบให้ดูสื่อวีดิทัศน์แล้วสอนการสาธิตในชั่วโมงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียน และสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาเรียน (ก่อนและหลัง)

จากผลการวิจัย ผู้ผลิตสื่อวีดิทัศน์ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่ดีคือ มีเนื้อหาถูกต้อง ภาพและเสียงชัดเจน และควรนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้ในการเรียนการสอนร่วมกับการสอนแบบสาธิต โดยให้ดูสื่อวีดิทัศน์ก่อนการสอนแบบสาธิตให้เสร็จสิ้นในชั่วโมงเรียน

คำสำคัญ: สื่อวีดิทัศน์, คุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์, วิธีการสอน, ผู้เรียน, ผู้สอน, ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ, การเย็บแผลและการผ่าฝี

ABSTRACT

This mixed-method study aimed to determine the characteristics of the VDO media and teaching method using VDO media titled suture and incision and drainage as wanted by students, instructors, and media experts. Part 1 was qualitative research. The sample consisted of 22 students, 5 nursing instructors, and 5 media experts. They were selected through purposively method. The research instrument was validated by a panel of 3 experts. The data was analyzed by content analysis. Part 2 was a descriptive research. The sample were purposively selected including 106 students, 10 nursing instructors, and 5 media experts. The research instrument was a questionnaire which validated by a panel of 3 experts-yeilding IOC value of .67-1.00 and tested for reliability by alpha Cronbach' coefficient yeilding reliability value of .71. The data were analyzed by employing mean and standard deviation. The result indicated as follows:

1. The characteristics of VDO titled suture and and incision and drainage included: 1) Content was precise, lucid, and concise and consistent with teaching documents, 2) Illustrations were well-organzied, clear, lucid, and animated, and 3) Sound was lucid, understandable, attractive and animated. Characteristics of illustrations had the highest mean score, followed by content and sound.

2. The teaching method using VDO media titled suture and and incision and drainage that was mostly wanted by students, instructors and media experts was the use of VDO media with demonstration. The teaching method using VDO media followed

by demonstration in class study was at the highest level followed by teaching method using demonstration followed by watching VDO media in class study and watching VDO media out-of-class of demontation in class study followed by out-of-class watching VDO media.

From the findings, the production of VDO media should be concerned with precise content, lucid illustrations, and lucid sound. VDO media should also be used with demontation by watching VDO media before performing demonstration in class study.

Keywords: VDO media, characteristics of VDO media, teaching method, students, instructors, media experts, suture and incision and drainage.

บทนำ

การบำบัดหัตถการ เป็นการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโดยใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ และยาชา ร่วมกับการผ่าตัดเล็ก ทั้งนี้สภาการพยาบาลได้กำหนดชนิดของการทำหัตถการที่อยู่ในขอบเขตของวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ได้แก่ การทำแผล การตกแต่งบาดแผล การเย็บแผล การตัดไหม การผ่าฝีในตำแหน่งซึ่งไม่เป็นอันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกาย การถอดเล็บ และการจี้หูดหรือจี้ตาปลา (สภาการพยาบาล, 2554) ทั้งนี้หัตถการที่พบบ่อยคือ การเย็บแผลและการผ่าฝี ซึ่งผู้รับบริการและทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องมีความคาดหวังว่าพยาบาลทุกคนจะต้องทำได้ ถึงแม้จะเป็นพยาบาลจบใหม่ก็ตาม (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา, 2559) ดังนั้น การเตรียมผู้เรียนพยาบาลเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะที่ดีในการบำบัดหัตถการดังกล่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนจบไปเป็นบัณฑิตที่สามารถปฏิบัติหัตถการเหล่านั้นได้ ซึ่งจะได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากผู้ไข้บัณฑิตและผู้รับบริการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง มีหน้าที่ในการผลิตพยาบาลเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านการพยาบาลและบำบัดหัตถการได้ โดยจัดการเรียนการสอน การบำบัดหัตถการทางการพยาบาลแก่ผู้เรียนในชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 ในรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะที่ดีในการบำบัดทางด้านหัตถการ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา, 2559) ซึ่งที่ผ่านมาได้ออกแบบการเรียนการสอนการเย็บแผลและการผ่าฝีเป็น 2 ลักษณะคือ 1) ภาคทฤษฎี จะสอนแบบบรรยาย 2 ชั่วโมง และ 2) ภาคทดลอง จะแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ต่อผู้สอน 1 คน โดยครั้งที่ 1 ผู้สอนสาธิตการเย็บแผลและผ่าฝี แล้วให้ผู้เรียนฝึกซ้อมด้วยตนเอง โดยหาสื่อวีดิทัศน์จากอินเทอร์เน็ตหรือฐานความรู้ออนไลน์มาประกอบ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง และครั้งที่ 2 ให้ผู้เรียนสาธิต

ย้อนกลับทีละคนโดยผู้สอนจะประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง จากการดำเนินการดังกล่าวพบว่ามีปัญหาหลายประการเกิดขึ้น และส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเย็บแผลและผ่าฝีของผู้เรียน เช่น ผู้สอนแต่ละคนสาธิตบางขั้นตอนไม่เหมือนกัน การสาธิตไม่เหมือนกับทฤษฎีที่เรียน สื่อวีดิทัศน์ที่ศึกษาจากอินเทอร์เน็ตหรือฐานความรู้ออนไลน์ไม่ตรงกัน ผู้เรียนไม่มีเวลาในการดูสื่อวีดิทัศน์ เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความคิดในการจัดทำสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและการผ่าฝี รวมทั้งหาวิธีการในการนำสื่อวีดิทัศน์มาใช้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและได้ยินเสียงที่สอดคล้องกับภาพนั้น ๆ ด้วย สามารถช่วยให้ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ควรเห็นและยังลดความผิดพลาดในการสาธิต เพราะสามารถจัดเตรียมและจัดทำวีดิทัศน์อย่างถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้จริง นอกจากนี้การใช้วีดิทัศน์สามารถเลือกดูภาพซ้ำหรือหยุดดูเฉพาะภาพได้ และสามารถดูได้ทุกเวลาที่ต้องการ (ปิยะดณัย วิเศียน, ออนไลน์, 2560) ทั้งนี้ผลการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพดีมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสื่อและวิธีการที่เหมาะสมในการนำสื่อวีดิทัศน์มาใช้เป็นสำคัญ จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์การเย็บแผลและการผ่าฝีว่าควรมีลักษณะและรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมในการนำไปใช้อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะนำไปพัฒนาสื่อวีดิทัศน์และวิธีการสอนเรื่องการเย็บแผลและผ่าฝีสำหรับผู้เรียนในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ
2. เพื่อศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (mixed method) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research methodology) และการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research methodology)

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 22 คน อาจารย์ผู้สอนภาคทดลองเรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี วิชาการ

รักษาพยาบาลเบื้องต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 5 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติ รวม 32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้การสนทนากลุ่มเกี่ยวกับคุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี วิธีการนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้ในการเรียนการสอน และเหตุผลสนับสนุน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 1 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเชิญผู้ให้ข้อมูลการวิจัยมาสนทนากลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น ตามประเด็นการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เชิงเนื้อหาตามรูปแบบของโคไลซ์ซี (จตุพร ต้นตะโนกิจ, นิตารัตน์ นรสิงห์ และวิลาสินี แผ้วชนะ, 2558)

ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา จำนวน 106 คน อาจารย์ผู้สอนภาคทดลองเรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี วิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 5 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติ รวม 121 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจาก 1) การทบทวนวรรณกรรม 2) งานวิจัยเรื่อง การผลิตสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับด้านจิตใจผู้ประสบภัยจากสถานการณ์ความไม่สงบในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (อาศิรา ราชเวียง, 2561) และ 3) ผลการวิจัยจากตอนที่ 1 (การวิจัยเชิงคุณภาพ) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 1 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ .67-1.00 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951) ได้เท่ากับ .71

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการ ดังนี้ 1) แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการทำวิจัย และชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์ 2) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และ 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลคุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์และวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา เลขที่ 19/2560 ซึ่งผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิ์โดยได้ชี้แจงรายละเอียดต่อผู้ร่วมวิจัยก่อนการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลคุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้

1.1 เนื้อหา “ถูกต้อง ชัดเจน กระชับ และตรงกับเอกสารคำสอน” ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า เนื้อหาของสื่อวีดิทัศน์ที่นำมาสอนต้องมีความถูกต้อง กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย และที่สำคัญต้องตรงกับเนื้อหาในเอกสารคำสอน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 2, 5, 6, 8, 11, 15, 18, 20, 22, 26, 27, 33)

1.2 ภาพ “เทคนิคดี คมชัด ชัดเจนเสมือนจริง” ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า ภาพของสื่อวีดิทัศน์ต้องมีความคมชัด ชัดเจนเสมือนจริง ควรนำเทคนิคการถ่ายภาพมาเน้นจุดสำคัญ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 9, 13, 15, 17, 19, 23, 26, 30, 31)

1.3 เสียง “ชัดเจน เข้าใจง่าย ดึงดูดใจ เสมือนสอนจริง” ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า เสียงในสื่อวีดิทัศน์ทั้งเสียงบรรยายและเสียงดนตรีประกอบ ต้องเสียงดังชัดเจน เข้าใจง่าย กระตุ้นความสนใจ เป็นธรรมชาติเหมือนสอนจริง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 3, 7, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 24, 28, 30, 32)

2. ข้อมูลวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้

2.1 ใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นวิธีการเรียนการสอนอย่างเดียว ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์มาเป็นวิธีการเรียนการสอนอย่างเดียวมีข้อดี เช่น เป็นไปตามขั้นตอน เปิดได้หลายครั้ง ไม่จำกัดสถานที่ แต่มีข้อเสียหากขั้นตอนใดไม่เข้าใจหรือสงสัยจะสอบถามไม่ได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, 7, 18, 26)

2.2 ใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับการสอนแบบสาธิต ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า ควรใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นวิธีการเรียนการสอนร่วมกับการสอนแบบสาธิต โดยแบ่งความเห็นออกได้ 3 วิธีการ ดังนี้

2.2.1 ใช้สื่อวีดิทัศน์สอนก่อนแล้วให้ดูการสอนแบบสาธิต ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า ควรใช้สื่อวีดิทัศน์สอนก่อนแล้วตามด้วยการสอนแบบสาธิต โดยวิธีการที่ 1 ให้ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาแล้วสอนแบบสาธิตและให้ฝึกปฏิบัติในชั่วโมงเรียน และวิธีการที่ 2 ให้ดูสื่อวีดิทัศน์แล้วสอนแบบสาธิตและให้ฝึกปฏิบัติในชั่วโมงเรียน โดยหลังการสอนในชั่วโมงเรียนต้องให้สื่อวีดิทัศน์แก่นักศึกษาไปฝึกซ้อมนอกเวลาเรียนต่อ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, 6, 8, 10, 15, 16, 19, 21, 24, 26, 30, 32)

2.2.2 สอนแบบสาธิตก่อนแล้วให้ดูสื่อวีดิทัศน์ ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนให้ความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบสาธิตก่อนแล้วให้ดูสื่อวีดิทัศน์ โดยวิธีการที่ 1 ให้สอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียน และวิธีการที่ 2 ให้สอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 5, 7, 11, 12, 16, 20, 22, 27)

2.2.3 คู่มือวีดิทัศน์นอกเวลา สอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วคู่มือวีดิทัศน์นอกเวลา ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่า ควรให้คู่มือวีดิทัศน์นอกเวลา สอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วคู่มือวีดิทัศน์นอกเวลา (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9, 12, 13, 16)

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลคุณลักษณะของคู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคุณลักษณะของคู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมและรายด้าน ($n = 121$)

คุณลักษณะของคู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี	\bar{X}	SD	ระดับความต้องการ
1. ด้านเนื้อหา	4.63	0.61	มากที่สุด
2. ด้านภาพ	4.67	0.78	มากที่สุด
3. ด้านเสียง	4.56	0.54	มากที่สุด
โดยรวม	4.62	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณลักษณะของคู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.71$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความต้องการด้านภาพมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.78$) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.61$) ส่วนด้านเสียงมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.54$)

2. ข้อมูลวิธีการสอนโดยใช้คู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการสอนโดยใช้คู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 121$)

วิธีการสอนโดยใช้คู่มือวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	SD	ระดับความต้องการ
1. ใช้คู่มือวีดิทัศน์อย่างเดียว	2.89	0.56	ปานกลาง
2. ใช้คู่มือวีดิทัศน์ร่วมกับการสอนแบบสาธิต	4.52	0.59	มากที่สุด
2.1 คู่มือวีดิทัศน์นอกเวลาแล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน	3.87	0.80	มาก
2.2 คู่มือวีดิทัศน์แล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน	4.30	0.67	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	SD	ระดับ ความต้องการ
2.3 สอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียน	4.14	0.71	มาก
2.4 สอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา	3.78	0.97	มาก
2.5 ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน แล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา	3.99	0.88	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการวิธีการเรียนการสอนโดยนำสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี มาใช้ร่วมกับการสอนแบบสาธิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.59$) เมื่อพิจารณาวิธีการดังกล่าวรายชื่อพบว่า วิธีการสอนแบบให้ดูสื่อวีดิทัศน์แล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.67$) ส่วนการสอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียน ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาแล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน และสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนลดลงตามลำดับ ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.71$; $\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.88$; $\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.80$ และ $\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.97$)

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะของสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

ผลการวิจัยพบว่า สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเย็บแผลและผ่าฝี ต้องมีคุณลักษณะดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา ต้องถูกต้อง ชัดเจน กระชับ และตรงกับเอกสารคำสอน 2) ด้านภาพ ต้องคมชัด ชัดเจน เสมือนจริง เทคนิคดี และ 3) ด้านเสียง ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ดึงดูดใจ และเสมือนสอนจริง ทั้งนี้ความต้องการคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านของสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านภาพมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา ส่วนด้านเสียงมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด อธิบายได้ว่า วีดิทัศน์เป็นสื่อที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพซึ่งอาจเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว สามารถเลือกดูภาพซ้ำหรือหยุดภาพเพื่อดูให้ชัดเจน เมื่อผู้เรียนดูไม่ทันหรือไม่เข้าใจ (กิตานันท์ มลิทอง, 2536) อีกทั้งมีความถูกต้องของเนื้อหาและการแสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่อง เนื่องจากขณะถ่ายทำสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหาได้ทันที หากไม่ตรงกับเนื้อหาหรือคุณภาพไม่ดีพอ สามารถถ่ายทำใหม่จนเป็นที่น่าพอใจได้ สำหรับเสียงนั้น

สามารถบันทึกไปพร้อม ๆ กับการบันทึกภาพได้ทันที หากไม่เป็นที่น่าพอใจสามารถแก้ไขใหม่ในขั้นตอนการตัดต่อได้ (ณรงค์ สมพงษ์, 2535) ด้วยคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพ เนื้อหา และเสียงบรรยาย/เสียงประกอบ สอดคล้องไปพร้อม ๆ กันทั้งหมด ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีกว่า สอดคล้องกับ วชิระ อินทร์อุดม (2539) ที่กล่าวว่า การรับรู้โดยประสาทสัมผัสหลาย ๆ ทางย่อมดีกว่าการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่การที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านภาพมากที่สุด เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยภาพจะมีความเป็นรูปธรรมสูง ผู้เรียนสามารถเข้าใจกระบวนการที่ซับซ้อนได้ โดยอาศัยศักยภาพของเครื่องมือในการถ่ายทำและการตัดต่อ เช่น การย่อ-ขยายภาพ ทำให้ภาพเคลื่อนที่ช้า-เร็ว-หยุดนิ่งได้ ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับการวิจัยของ อาศิรา ราชเวียง (2561) ที่พบว่า คุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ต้องประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านภาพ ด้านเสียง และด้านเทคนิค แต่ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเนื้อหา รองลงมาคือด้านภาพ ด้านเสียง และด้านเทคนิค

2. ความต้องการวิธีการสอนโดยการใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ของผู้เรียนผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

ผลการวิจัยพบว่า การนำสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี มาใช้ในการเรียนการสอนในวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ควรใช้ร่วมกับการสอนแบบสาธิต โดยมีหลายวิธีการ เมื่อนำวิธีการดังกล่าวไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างพบว่า วิธีการสอนแบบให้ดูสื่อวีดิทัศน์แล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิธีการสอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียน ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา ดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลาแล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียน และสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนแล้วดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนลดลงตามลำดับ อธิบายได้ว่า การสอนแบบสาธิตเป็นเทคนิควิธีการสอนที่ผู้สอนแสดงวิธีการหรือขั้นตอนวิธีให้ผู้เรียนดูเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นการปฏิบัติจริงด้วยตาตนเอง มองเห็นตัวอย่างขั้นตอนของการปฏิบัติ ทำให้เข้าใจลึกซึ้งและทำให้เกิดการเรียนรู้หลาย ๆ ด้านในคราวเดียวกัน ได้แก่ ทางตา ทางหู และการสัมผัส ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือการปฏิบัตินั้นชัดเจนขึ้นตามลำดับขั้น และสามารถสรุปผลได้ (ทิตินา เขมมณี, 2554) เมื่อได้นำมาใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ซึ่งมีคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านภาพ เนื้อหา และเสียงบรรยาย ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสหลาย ๆ ทาง จึงย่อมดีกว่าการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสเพียงอย่างเดียว (วชิระ อินทร์อุดม, 2539) สอดคล้องกับแนวคิดกรวยประสบการณ์ของเอดการ์เดล (cone of experiences) ที่ได้จัดแบ่งสื่อการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็เป็นการแสดงขั้นตอนของประสบการณ์การเรียนรู้และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการเรียนรู้ โดยการสาธิตผู้เรียนจะเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้อยู่ในลำดับที่ 4 ส่วนสื่อโทรทัศน์เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้อยู่ในลำดับที่ 7 (Dale, 1969)

ส่วนวิธีการสอนโดยดูสื่อวีดิทัศน์แล้วสอนแบบสาธิตในชั่วโมงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และสอนแบบสาธิตแล้วดูสื่อวีดิทัศน์ในชั่วโมงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยรองลงมา เนื่องจากผู้เรียนไม่มีเวลาดูสื่อวีดิทัศน์นอกเวลา เพราะมีภาระการเรียนอื่น กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และภารกิจส่วนตัว เป็นต้น จึงพอใจดูวีดิทัศน์และสาธิตในชั่วโมงเรียนมากกว่า สอดคล้องกับการวิจัยของ ญ์ฐนันท์ เกตุภาค, วิลาวัลย์ พิเชียรเสถียร และอารีวรรณ กลั่นกลิ่น (2555) ที่พบว่า หลังได้รับข้อมูลผ่านสื่อวีดิทัศน์ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม และ ธิปอง กัลติวาณิชย์ (2556) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการจัดการเรียนแบบผสมผสานด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตเพื่อการฝึกทักษะปฏิบัติเรื่อง การสร้างภาพเคลื่อนไหว มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนโดยการจัดการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้รับผิดชอบรายวิชาควรผลิตสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี สำหรับใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และวิชาอื่น ๆ หรือให้นักศึกษานำไปทบทวนในการฝึกภาคปฏิบัติ รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการผลิตหรือพัฒนาสื่อวีดิทัศน์อื่น ๆ

2. ผู้รับผิดชอบรายวิชาควรนำไปเป็นวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ร่วมกับการสอนแบบสาธิต และทดลองเพื่อหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือมีจุดอ่อนน้อยที่สุด เพื่อกำหนดเป็นวิธีการสอนในรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และรายวิชาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตสื่อวีดิทัศน์ การทดลอง และประเมินผลการใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเย็บแผลและผ่าฝี ร่วมกับการสอนแบบสาธิตแบบต่าง ๆ โดยมีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเพื่อเปรียบเทียบกันว่าวิธีการใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือมีจุดเด่น จุดด้อยแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้นได้ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

กิดานันท์ มลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.

- จตุพร ตันตะโนกิจ, นิศารัตน์ นรสิงห์ และวิลาสินี แผ้วชนะ. (2558). การพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษาพยาบาลด้วยกิจกรรมสารทเดือนสิบ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช. *วารสารพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 25(3)*, หน้า 80-92.
- ณัฐนันท์ เกตุภาค, วิลาวัลย์ พิเชียรเสถียร และอารีวรรณ กลั่นกลั่น. (2555). ผลของการให้ข้อมูลโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วยในการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล. *พยาบาลสาร, 38(3)*, หน้า 99-109.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2535). *สื่อเพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทิตินา แฉมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ปิยะดนัย วิเศียน. (2560). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวีดิทัศน์และกระบวนการผลิตวีดิทัศน์และภาพยนตร์* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [https://krupiyadanai.wordpress.com/computer4/\[2561, 1 ตุลาคม\]](https://krupiyadanai.wordpress.com/computer4/[2561, 1 ตุลาคม].).
- รिป้อง กัลติวานิชย์. (2556). ผลการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตเพื่อการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกเรื่อง การสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(2)*, หน้า 642-654.
- วชิระ อินทร์อุดม. (2539). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 212703 การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา*. ขอนแก่น: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. (2559). *ประมวลรายวิชาปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น*. สงขลา: ม.ป.ท.
- สภาการพยาบาล. (2554). *ข้อกำหนดการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง* (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: ศิริยอดการพิมพ์.
- อาศิรา ราชเวียง. (2561). คุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ในการเี่ยวทางด้านจิตใจของชาวมุสลิมจากสถานการณ์ความไม่สงบในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(1)*, หน้า 219-227.
- Cronbach, L. J. (1951). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York, NY: Harper & Row.
- Dale, E. (1969). *Audio visual methods in teaching* (3rd ed.). New York, NY: Holt Rinehatr and Winston.